

Informatiebrief aan de Raad

Zaaknummer: Z/21/061541 114
Documentnummer: 282468
Datum: 22 december 2022
Onderwerp: Stand van zaken instandhouding Huize Ivicke
Bijlage(n): -

Geachte Raad,

Met deze informatiebrief brengen wij u op de hoogte van de laatste ontwikkelingen ten aanzien van Huize Ivicke.

Instandhoudingswerkzaamheden

In de raadsinformatiebrief van 12 oktober 2021 (Z/21/058843/269590) lieten wij u weten dat de instandhoudingswerkzaamheden aan het rijksmonument Huize Ivicke medio september 2021 zijn afgerond. Door het zelf laten uitvoeren van de instandhoudingswerkzaamheden heeft de gemeente een einde gemaakt aan het verdere verval van het rijksmonument.

Lopende juridische procedures

Zoals eerder meegedeeld, liepen er verschillende beroepszaken bij de rechtbank. Ten eerste is er het beroep tegen de op 19 november 2019 opgelegde last onder bestuursdwang. Op grond hiervan was de eigenaar gelast om noodzakelijke instandhoudingswerkzaamheden aan het rijksmonument uit te voeren. Ten tweede is er het beroep tegen de eind 2020 opgelegde bouwstop waarbij de werkzaamheden die de eigenaar zelf wilde uitvoeren, zijn stilgelegd omdat deze niet zorgden voor een adequate uitvoering van de gelaste instandhoudingsmaatregelen. Ten derde het beroep tegen het handhavingsbesluit van 18 juni 2020 waarin de krakers zijn gelast om het pand binnen vijf maanden te verlaten. Dit omdat wonen in Huize Ivicke in strijd is met het geldende bestemmingsplan.

Op 8 november 2021 heeft de hoorzitting van de rechtbank plaatsgevonden waarbij de beroepszaken gezamenlijk zijn behandeld. De rechtbank heeft op 20 december 2021 in de beroepszaken uitspraak gedaan, die hierna nader worden toegelicht.

Last onder bestuursdwang instandhoudingsplicht terecht opgelegd

De rechtbank heeft het beroep tegen de last onder bestuursdwang ongegrond verklaard en het besluit in stand gelaten. De rechtbank heeft geoordeeld dat de schade aan het rijksmonument door het jarenlang onthouden van onderhoud zodanig was, dat er verstrekkende herstelmaatregelen mochten worden gelast om de instandhouding van het rijksmonument te waarborgen. Ook heeft de rechtbank geoordeeld dat voldoende duidelijk was welke herstelmaatregelen de eigenaar moest treffen, welk materiaal daarbij moest worden gebruikt en welke onderdelen hersteld moesten worden.

Op goede gronden bouwstop opgelegd

De rechtbank heeft het beroep tegen de bouwstop ongegrond verklaard en het bestreden besluit in stand gelaten. De rechtbank heeft geoordeeld dat aan de eigenaar terecht en op goede gronden een bouwstop is opgelegd. De rechtbank heeft daarbij overwogen dat de door de eigenaar voorgestelde werkzaamheden slechts tijdelijke en inadequate maatregelen betroffen. Deze waren onvoldoende om de overtreding van de instandhoudingsplicht op grond van de Erfgoedwet te beëindigen. Wanneer ze toch waren uitgevoerd, zou er zelfs verdere schade aan het rijksmonument zijn toegebracht.

Last onder bestuursdwang strijdig gebruik terecht opgelegd

De rechtbank heeft het beroep van de krakers ongegrond verklaard en het beroep van de eigenaar gegrond verklaard. Concreet betekent dit dat de gemeente de bevoegdheid heeft om het pand zes weken na de uitspraak van 20 december 2021 te ontruimen wegens strijdig gebruik met het bestemmingsplan. Dat het beroep van de eigenaar gegrond is verklaard, betekent dat wij eventuele kosten van ontruiming niet kunnen verhalen op de eigenaar. Daarbij heeft de rechtbank overwogen dat de eigenaar niet als overtreder kan worden aangemerkt, omdat hij geen toestemming heeft gegeven voor de bewoning in strijd met het bestemmingsplan. Ten aanzien van de krakers heeft de rechtbank overwogen dat er geen bijzondere omstandigheden aanwezig zijn op grond waarvan de gemeente van ontruiming zou moeten afzien. Daarbij heeft de rechtbank mee laten wegen dat de eigenaar heeft aangegeven het rijksmonument zelf te willen gaan gebruiken als kantoor. Hij heeft daartoe een lijst overlegd met voorgenomen werkzaamheden aan het interieur.

Het vervolg

Wij zijn verheugd dat de rechtbank ons in alle zaken geheel, dan wel grotendeels, in het gelijk heeft gesteld. Dit laat echter wel onverlet dat zowel de eigenaar als de krakers nog hoger beroep kunnen instellen bij de Raad van State. Het is niet uitgesloten dat dit ook zal gebeuren. Ook wij zijn in beraad om te zien of er voldoende argumenten zijn om in hoger beroep te gaan tegen de gegrondverklaring door de rechtbank van het beroep van de eigenaar inzake het strijdig gebruik. Wij benadrukken daarbij dat deze gegrondverklaring niets afdoet aan onze bevoegdheid om het pand te ontruimen. Wel is de kans aanwezig dat de Raad van State, op verzoek van de krakers, een voorlopige voorziening treft en toestaat dat de krakers het rijksmonument mogen blijven bewonen totdat de Raad van State uitspraak heeft gedaan.

Invordering kosten bestuursdwang

In onze raadinformatiebrief van 12 oktober 2021 hebben wij aangegeven dat, na het opstellen van de financiële verantwoording, wij de herstellkosten in het kader van het toepassen van bestuursdwang gaan verhalen op de eigenaar. In tegenstelling tot het bericht dat het besluit daartoe voor 1 januari 2022 genomen zou worden, hebben wij de huidige uitspraak van 20 december afgewacht. Deze uitspraak sterkt ons om de kostenverhaalsprocedure met vertrouwen verder in gang te zetten.

Vleermuizen

In onze raadsinformatiebrief van 12 oktober is vermeld dat de instandhoudingswerkzaamheden onder begeleiding van een ecooloog zijn uitgevoerd om verstoring van potentiële verblijfplaatsen van de vleermuizen te voorkomen. Omdat desondanks eventuele verstoring niet volledig kon worden uitgesloten zijn, als tegemoetkoming, in samenspraak met de omgevingsdiensten Haaglanden Zuid-Holland Zuid, door de Zoogdierverseniging nestkasten geplaatst in de omgeving van Huize Ivicke. De vereniging heeft ervoor gezorgd dat het juiste type nestkasten op de juiste plekken zijn geplaatst.

Belangrijke mijlpaal

Met de uitspraken van de rechtbank is een belangrijke mijlpaal behaald in het proces rondom de instandhouding van Huize Ivicke. We hebben door bestuursdwang toe te passen een door verwaarlozing bedreigd rijksmonument van de ondergang kunnen redden. De rechter heeft aangegeven dat de gemeente met bestuursdwang een terecht handhavingsmiddel heeft ingezet. Omdat dit nog niet veel vaker is gedaan, kijken ook andere instanties en gemeenten met belangstelling naar de stappen die wij zetten op soms juridisch nog onontgonnen paden. Daarmee blijft het een ingewikkelde procedure. De huidige uitspraken sterken ons de ingeslagen weg te vervolgen bij het kostenverhaal. Daarmee dienen we niet alleen het behoud van Huize Ivicke, maar ook dat van andere door verwaarlozing bedreigde monumenten in Nederland.

Met vriendelijke groet,
het college van burgemeester en wethouders,

drs. H.I.P. Oppatja,
gemeentesecretaris

drs. L.A. de Lange,
burgemeester

Deze brief is digitaal vastgesteld. Hierdoor staat er geen fysieke handtekening in de brief.